

โรคไข้หวัดนก (Avian Influenza)

โรคไข้หวัดนกคืออะไร มีสาเหตุจากอะไร

โรคไข้หวัดนกเป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส สามารถพบได้ในสัตว์ปีกทั่วโลก สัตว์อาจแสดงอาการป่วยตั้งแต่ระดับเล็กน้อยไปจนถึงรุนแรงมากขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ (strain) ของเชื้อ เชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ที่ทำให้เกิดโรครุนแรงที่สุดคือ เชื้อหวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (Highly Pathogenic Avian Influenza, HPAI) ซึ่งเป็นเชื้อไวรัสที่มีโปรตีนที่ผิวเซลล์ชนิด H5 หรือ H7 โดยส่วนใหญ่คนติดเชื้อจากการสัมผัสสัตว์ป่วยอย่างใกล้ชิด ปัจจุบันพบการระบาดของโรคนี้นในหลายประเทศ ทั้งในสหรัฐอเมริกา บางส่วนของเอเชีย ยุโรป และแอฟริกา

สัตว์ชนิดใดเป็นโรคไข้หวัดนกได้บ้าง

โดยส่วนใหญ่แล้ว ไข้หวัดนกสามารถติดต่อได้ในสัตว์ปีกทั้งชนิดที่เป็นสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยง นกน้ำสามารถติดเชื้อได้โดยไม่แสดงอาการป่วย ไก่มีความจะไวต่อโรคนี้นมากและจะตายเป็นจำนวนมาก เชื้อบางสายพันธุ์สามารถติดต่อสู่สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น สุกร แมว ม้า สุนัข และเฟอร์เร็ต ได้ด้วย

สัตว์ติดโรคไข้หวัดนกได้อย่างไร

ในสัตว์ปีก ไข้หวัดนกติดต่อผ่านการสัมผัสโดยตรงกับอุจจาระและสิ่งคัดหลั่งจากทางเดินหายใจ เชื้อไวรัสไข้หวัดนกสามารถมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้เป็นระยะเวลาอันยาวนาน และอาจแพร่กระจายไปกับสิ่งของต่างๆ ที่ปนเปื้อนเชื้อ เช่น รองเท้า เสื้อผ้า อุปกรณ์ในการเลี้ยง สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอาจรับเชื้อผ่านการกินสัตว์ปีกที่ติดเชื้อได้

โรคไข้หวัดนกมีผลต่อสัตว์อย่างไร

ไก่ที่ติดเชื้อไข้หวัดนกจะมีอาการซึม ชนียง และไม่กินอาหาร ถ่ายเหลวเป็นน้ำเริ่มจากสีเขียวสดแล้วเปลี่ยนเป็นสีขาว หงอนและเหนียงบวมและอาจมีสีคล้ำ อาจมีอาการบวมบริเวณรอบตาและคอ หรือพบจุดเลือดออกจุดเล็กๆ บริเวณขา การให้ไซลดลงและหยุดออกไข่ในที่สุด ในบางรายที่เชื้อแพร่เข้าสู่สมอง จะทำให้มีอาการคอบิด เดินเป็นวงกลมและเป็นอัมพาต สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่ติดเชื้อจะมีไข้ ไอ หายใจลำบากและอาจตายได้

คนติดโรคไข้หวัดนกได้หรือไม่

คนติดโรคไข้หวัดนกได้โดยส่วนใหญ่ที่พบเกิดจากการสัมผัสโดยตรงกับไก่ที่ป่วยอย่างใกล้ชิดมาก ที่ผ่านมามีรายงานการติดต่อของโรคผ่านจากคนสู่คนแต่มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยมาก

อาการที่พบในคนคือ เนื้อเยื่อรอบตาบวม เยื่อตาขาวอักเสบ มีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ (มีไข้ ปวดเมื่อยตามร่างกาย) บางรายพบว่าทำให้ตายได้ (พบน้อยมาก)

ควรติดต่อใครเมื่อสงสัยว่าเกิดโรคไข้หวัดนก

กรณีสัตว์ : แจ้งสัตวแพทย์ทันที

กรณีคน : พบแพทย์ทันที พร้อมแจ้งประวัติการสัมผัสสัตว์ป่วย

จะป้องกันสัตว์จากโรคไข้หวัดนกได้อย่างไร

แยกไม่ให้เปิดไก่ที่เลี้ยงสัมผัสกับนกป่าโดยเฉพาะนกน้ำ ใช้มาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพอย่างเข้มงวด เช่น ทำความสะอาดและฟันท้ายฆ่าเชื้อภายในโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีกและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ควบคุมหนูและแมลง

จะป้องกันตัวจากโรคไข้หวัดนกได้อย่างไร

โรคไข้หวัดนกในคนพบได้น้อยมาก ควรทำการป้องกันโดยสวมเสื้อผ้าหรืออุปกรณ์ป้องกัน เช่น ผ้าปิดจมูก ถุงมือ แวนตาเพื่อป้องกันการติดเชื้อเมื่อต้องทำงานกับสัตว์ปีก ล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่และน้ำทุกครั้งก่อนใช้มือสัมผัสตาหรือปากของตนเองหลังจากทำงาน อาจให้ยาต้านไวรัสหรือฉีดวัคซีนป้องกัน (ถ้ามี) ในช่วงที่มีการระบาด คนที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับเชื้อไวรัสในห้องปฏิบัติการหรือการทำวัคซีนควรใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

อ่านข้อมูลเพิ่มเติม

CFSPH Technical Fact Sheets. Avian influenza at <http://www.cfsph.iastate.edu/DiseaseInfo/>

U.S. Government site for Avian Influenza and Pandemic Influenza Information at <http://www.pandemicflu.gov/index.html>